

Stanowisko PORL-1/2025
Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej
Wielkopolskiej Izby Lekarskiej
z dnia 15 lutego 2025 r.

w sprawie **wymiaru czasu pracy lekarzy**

Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej pragnie przypomnieć, że regulacje dotyczące czasu pracy lekarzy, w szczególności gwarantujące niezbędny czas odpoczynku, mają zastosowanie także do lekarzy rezydentów.

Zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa pracy wymiar czasu pracy lekarzy, a także wymiar obowiązujących tych lekarzy dyżurów medycznych, określonych w programach specjalizacji, regulują przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 799, dalej: udl).

Zgodnie z art. 93 ust. 1 udl, czas pracy pracowników zatrudnionych w podmiocie leczniczym, w przyjętym okresie rozliczeniowym, nie może przekraczać 7 godzin 35 minut na dobę i przeciętnie 37 godzin 55 minut na tydzień w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Natomiast, przepis art. 95 ust. 2 udl stanowi, że dyżurem medycznym jest wykonywanie poza normalnymi godzinami pracy czynności zawodowych przez pracowników wykonujących zawód medyczny i posiadających wyższe wykształcenie, zatrudnionych w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju: stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W sytuacji niepodpisania przez lekarza klauzuli *opt-out* (dobrowolnej dla lekarza), tygodniowa norma czasu pracy może zostać wydłużona maksymalnie do 48 godzin i taki właśnie wymiar godzinowy pracy lekarza powinien wystarczać, aby właściwie realizować program specjalizacji.

Zgodnie z treścią art. 97 udl lekarzowi w każdej dobie przysługuje mu prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, a w każdym tygodniu – do co najmniej 35-godzinnego odpoczynku, zgodnie z art. 97 ust. 1 i 3 udl.

Powyższe uwagi znajdują na podstawie art. 16i ustawy z dnia 5 grudnia 1997 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 z późn. zm.: dalej: uzlild) zastosowanie również do lekarzy rezydentów. Kwestię czasu odpoczynku lekarzy rezydentów po dyżurze,

czyli tzw. „zejścia po dyżurze”, regulują natomiast przepisy art. 16i ust. 8-10 uzlild, które stanowią, że w przypadku pełnienia dyżuru medycznego objętego programem szkolenia specjalizacyjnego w wymiarze uniemożliwiającym skorzystanie przez lekarza z prawa do co najmniej 11-godzinnego dobowego nieprzerwanego odpoczynku lekarzowi powinien być udzielony okres odpoczynku bezpośrednio po zakończeniu pełnienia dyżuru medycznego zgodnie z art. 97 ust. 1 i 2 udl. Okres tego odpoczynku nie powoduje wydłużenia szkolenia specjalizacyjnego, gdyż w przypadku pełnienia dyżuru przez lekarza odbywającego szkolenie w trybie rezydenckim okres tego odpoczynku wlicza się do podstawowego wymiaru czasu pracy. Korzystanie przez lekarza z okresu odpoczynku nie powoduje również obniżenia wynagrodzenia należnego na podstawie umowy o pracę, o której mowa w art. 16i ust. 1 uzlild. Dodatkowo, treść art. 16i ust. 10 uzlild wskazuje, że lekarz odbywający szkolenie specjalizacyjne może także pełnić dyżury medyczne w jednostkach organizacyjnych podmiotu prowadzącego szkolenie specjalizacyjne wskazanych w programie szkolenia, na podstawie art. 96 ust. 1 udl, z zachowaniem prawa do niewydłużania szkolenia specjalizacyjnego o okres odpoczynku, o którym mowa w art. 16i ust. 8 uzlild, po uzyskaniu zgody kierownika specjalizacji, jeżeli całkowity okres odpoczynku po dyżurach medycznych nie przekracza średnio 5 dni roboczych miesięcznie w okresie rozliczeniowym przyjętym u danego pracodawcy. Za okres tego odpoczynku nie przysługuje wynagrodzenie należne na podstawie umowy o pracę, o której mowa w art. 16h ust. 1 uzlild.

Reasumując, Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej zwraca uwagę, że podmiot leczniczy zatrudniający lekarzy powinien mieć na względzie, iż w każdej dobie przysługuje im prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, a w każdym tygodniu – do co najmniej 35-godzinnego odpoczynku, zgodnie z art. 97 ust. 1 i 3 udl. Ponadto, harmonogram dyżurów lekarza rezydenta powinien być tak ułożony, aby okres odpoczynku po odbytych dyżurze nie przypadał na okres 7 godzin 35 minut na dobę przeznaczonych na realizację programu specjalizacji pod nadzorem kierownika specjalizacji. Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej stoi na stanowisku, że należyte przestrzeganie przytoczonych powyżej regulacji dotyczących czasu pracy lekarzy przez podmioty lecznicze jest kluczowe dla zagwarantowania im możliwości odpoczynku niezbędnego do utrzymania wysokiej jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych.

SEKRETARZ
Okręgowej Rady Lekarskiej
Wielkopolskiej Izby Lekarskiej
lek. Elżbieta Marcinkowska

PREZES
Okręgowej Rady Lekarskiej
Wielkopolskiej Izby Lekarskiej
dr n. med. Krzysztof Kordel